

Cadaqués

A la vila de Cadaqués les nits de lluna plena se li escauen perfectament. Vista des de la placeta de l'església local, la llum lunar sobre el mar Mediterrani, que és una bassa d'oli grisosa, dóna a l'ànim un cert aire potser melancòlic. El viatger potser tendeix a pensar que el mar, com les coses de la vida, són inaferrables.

La serpentejant carretera que hi porta impedeix una massificació que sí que es produí estrepitosament a la ciutat de Roses, condemnada per la seua accessibilitat a tota la lletjor del segle XX concentrada en una urbanització plena d'hotels i de tòpics. Perquè, en efecte, la segona meitat del segle XX ha estat d'una lletjor impresentable.

A Cadaqués, passada la febrada dels setanta, ara construeixen com a tot arreu, però les recobreixen de pissarra fosca i les fan de tres plantes com a màxim. L'avarícia hi trau el nas però la vila encara conserva el seu caràcter sobretot en el vell casino, que, davant de la cala, és un bellíssim lloc per llegir la columna d'opinió d'un diari que digui que el temps és el nos-

tre únic patrimoni. I que només tenim una vida, per més que ens fem il·lusions, i perdem el temps amb col·lonades innombrables. "La vida també és perdre el temps", diria, càustica, una amiga. Però al casino de Cadaqués, davant la llum matinal i la gent variada que entra i surt, el temps sembla que abundi més. I les veritats semblen més contundents.

Al migdia, el vent tramuntanal farà riure els visitants del cap de Creus, però, al final, els farà cruixir les dents de fred i de sal tanta ventada que sovint impedeix d'avançar dret. Ara bé, quina fascinació que em produeixen els *finis terrae!* La punta de terra, oberta a la immensitat de la mar, enlluerna. Recordo com el Cabo de Gata, que és un cap i un far de manual escolar, em feia quedar pensatiu i quiet.

El cap de Creus disposa d'un notable restaurant amb vistes al mar, de manera que aquesta fascinació, una mica angoixada dels límits de la terra, queda apaivagada per un vinet blanc del Penedès que es diu Preludi i un peix o altre al forn.

Llavors, la tramuntana espetega amb bromera contra les illetes properes i ni deixa estirar-se a la vora de

la costa: t'esquitxa amb un ruixim d'aigua i de sal.

A la vila, el vent s'encanona pels carrerons i fa neta la lluna. Al matí, els surfistes van a tot drap amb aquest vent furiós que prové de darrere les muntanyes, del nord irat i fred: pugen i baixen frenèticament. I els carrerons em recorden els estius que hi deuria passar el poeta Carles Riba, a qui li van regalar una caseta; o hi evocava Gabriel Ferrater, que llavors estava enamorat de la jove Helena Valentí, estudiant que havia de fer recuperacions de setembre a Barcelona, deixava sol i nostàlgic el tendre Gabriel a Cadaqués, amb la ploma als dits per escriure alguns dels versos més dignes de ser recordats de la poesia moderna. Durant molts anys Cadaqués va ser una vila a la qual era més fàcil accedir-hi per mar que per terra. Josep Pla en sabia molt quan hi va intentar fer contraban debades. Els vaixells de vela llatina hi deuriem deixar un alè de poesia i de diferència que encara es nota. Perquè vista des dels turons pelats de pissarra i d'oliveres—amb les terres ermes de vinyes—Cadaqués és abocada al mar i girada de cul a la terra. Com una vila d'un altre món.

Andreu Loncà

Andreu Loncà

